

1. Svrha i osnovni principi¹

Časopis Sigurnosne studije / Security Studies opredijeljen je za model otvorenog pristupa (Open Access) kojim se omogućava slobodan i neposredan pristup objavljenim naučnim i stručnim radovima. Politika autorskih prava i otvorenog pristupa zasniva se na načelima transparentnosti, dostupnosti naučnih rezultata, poštivanja autorskog prava i odgovornog ponovnog korištenja naučnog sadržaja.

Časopis primjenjuje model prema kojem autori zadržavaju autorska prava nad svojim radom, dok časopisu daju neisključivo pravo prvog objavljivanja i distribuiranja rada pod uslovima otvorene licence navedene u ovoj politici. Ovakav pristup je u skladu s preporukama DOAJ-a da časopisi, kada je moguće, omoguće autorima zadržavanje copyrighta uz davanje izdavaču prava prvog objavljivanja i drugih neisključivih prava potrebnih za objavu.

2. Autorsko pravo (Copyright)

Autorsko pravo nad izvornim radom pripada autoru/autorima, odnosno drugom nosiocu prava kada to proizlazi iz važećeg prava ili odgovarajućeg ugovornog odnosa. Časopis ne zahtijeva prijenos isključivog autorskog prava na izdavača.

Objavljivanjem rada u časopisu autor zadržava pravo da svoj rad dalje koristi u skladu sa odabranom Creative Commons licencom, uključujući pravo da ga dijeli i učini dostupnim u institucionalnim i javnim repozitorijima, uz poštivanje uslova licence i pravilno navođenje originalnog objavljenog izvora. Naziv časopisa, njegov vizuelni identitet, web-stranica i drugi zaštićeni elementi predstavljaju zaseban predmet zaštite i nisu obuhvaćeni licencom pod kojom se objavljuju pojedinačni članci, osim ako nije izričito drugačije navedeno.

3. Open Access model

Časopis primjenjuje neposredni (immediate) otvoreni pristup. Cjeloviti tekstovi objavljenih radova dostupni su korisnicima bez pretplate, obavezne registracije ili druge finansijske barijere za čitanje.

Otvoreni pristup podrazumijeva i mogućnost korištenja i ponovne upotrebe sadržaja pod uslovima odabrane otvorene licence. Sama činjenica da je rad besplatno dostupan za čitanje ne znači da je „sva prava zadržana“; uslovi ponovnog korištenja određeni su licencom navedenom

¹ Copyright & Open Access Policy

Preporučeni model: otvoreni pristup (Open Access), zadržavanje autorskih prava od strane autora i licenciranje pod CC BY 4.0.

uz objavljeni rad. Ovo je u skladu sa principima DOAJ-a i OASPA-e o jasnom označavanju copyrighta i licence na web-stranici i u punom tekstu članka.

4. Licenca Creative Commons

Radovi objavljeni u časopisu Sigurnosne studije / Security Studies objavljuju se pod licencom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0), osim ako za pojedinačni rad nije izričito navedena druga licenca zbog posebnih pravnih ili ugovornih razloga.

CC BY 4.0 omogućava korisnicima da, uz odgovarajuće navođenje autora i izvora, kopiraju, distribuiraju, javno saopštavaju i prilagođavaju sadržaj za dozvoljene svrhe u skladu s uslovima licence. Creative Commons licenca ne uklanja autorsko pravo; ona određuje koje se radnje trećim licima unaprijed dopuštaju pod navedenim uslovima. OASPA posebno preporučuje CC BY zbog širokih mogućnosti ponovne upotrebe i distribucije uz obavezno atribuiranje autora. Tekst licence dostupan je na: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

5. Prava autora

Autorima ostaju prava koja pripadaju nosiocu autorskog prava prema važećem zakonodavstvu, uključujući pravo na priznanje autorstva. U mjeri dopuštеноj zakonom i uslovima licence, autori mogu:

- dijeliti objavljenu verziju rada s kolegama, studentima i istraživačkom zajednicom;
- postaviti objavljeni rad u institucionalni, nacionalni ili tematski repozitorij;
- koristiti rad u nastavi, prezentacijama, akademskim izvještajima i drugim nekomercijalnim ili komercijalnim kontekstima u skladu sa CC BY 4.0 licencom;
- koristiti svoj rad u budućim akademskim publikacijama, uz odgovarajuće navođenje izvornog mjesta objavljivanja;
- praviti dopuštene prerade, sažetke i druge izvedene verzije u skladu sa uslovima CC BY 4.0 licence.

Kod ponovne upotrebe autorima i trećim licima preporučuje se navođenje najmanje: autora, naslova rada, naziva časopisa, godine objave, DOI-a kada postoji i oznake licence CC BY 4.0.

6. Pravo prvog objavljivanja

Autor davanjem rada časopisu daje časopisu neisključivo pravo prvog objavljivanja rada u elektronskom izdanju i njegovog distribuiranja kroz službenu platformu časopisa, indeksne i bibliografske servise te sisteme trajnog arhiviranja, u skladu sa uredničkom politikom.

Ovo pravo ne predstavlja prijenos vlasništva nad autorskim pravom niti sprečava autora da svoj rad koristi na druge načine dopuštene važećim pravom i CC BY 4.0 licencom.

7. Ponovno objavljivanje i repozitoriji

Časopis podržava odgovorno dijeljenje i samostalno arhiviranje. Autorima je dopušteno da objavljenu verziju rada pohrane u institucionalne, nacionalne ili tematske repozitorije, bez perioda zabrane, pod uslovom da se jasno navede originalna publikacija i poveznica na DOI ili službenu stranicu članka kada je dostupna.

Preporučeni oblik navođenja: „Prvobitno objavljeno u časopisu Sigurnosne studije / Security Studies, [godina], [volumen]([broj]), [stranice], DOI.“

8. Materijali trećih lica i izuzeci od licence

CC BY 4.0 licenca primjenjuje se na sadržaj nad kojim časopis i/ili autor imaju potrebna prava. Slike, fotografije, mape, tabele, grafikoni, tekstualni izvodi ili drugi materijali preuzeti od trećih lica mogu biti izuzeti od licence kada to proizlazi iz njihovih posebnih autorskih ili drugih prava.

Autor je odgovoran da prije predaje rukopisa pribavi potrebna odobrenja za materijale trećih lica za koje nije ovlašten da ih objavi pod istim uslovima. Takav materijal treba jasno označiti odgovarajućom napomenom o izvoru, copyrightu, licenci ili dozvoli za korištenje.

9. Citiranje, atribucija i integritet naučnog zapisa

Otvorena licenca ne ukida obavezu pravilnog citiranja. Svako ponovno korištenje rada mora uključivati odgovarajuće priznanje autorstva i izvora u skladu sa uslovima CC BY 4.0 licence i akademskim standardima.

Korisnici ne smiju predstaviti tuđi rad kao vlastiti niti mijenjati sadržaj na način koji bi lažno pripisao autorstvo ili doveo do obmanjujuće interpretacije izvornog rada.

10. DOI i trajna identifikacija

Časopis, kada raspolaže odgovarajućom infrastrukturom, dodjeljuje svakom objavljenom radu trajni identifikator DOI. DOI predstavlja preferirani način povezivanja sa službenom verzijom objavljenog rada.

Kod citiranja rada preporučuje se korištenje DOI-a umjesto privremenih URL adresa kada je DOI dostupan.

11. Digitalno arhiviranje i dugoročna dostupnost

Časopis nastoji osigurati dugoročno očuvanje i dostupnost objavljenog sadržaja putem odgovarajućih digitalnih arhivskih i repozitornih mehanizama. Plan arhiviranja i očuvanja treba biti javno naveden na web-stranici časopisa i redovno ažuriran. Transparentan plan dugoročnog digitalnog očuvanja predstavlja jedan od principa dobre izdavačke prakse.

12. Autorska prava i institucije autora

U slučajevima kada institucionalni pravilnici, ugovori o radu ili drugi pravni aranžmani određuju da autorsko pravo pripada ili se dijeli sa institucijom autora, autor je dužan osigurati da ima potrebna ovlaštenja za objavljivanje rukopisa pod uslovima ove politike.

Časopis ne preuzima odgovornost za interne odnose između autora i njihovih institucija u pogledu vlasništva nad autorskim pravima.

13. Naknade i finansijska dostupnost

Preporučeni model za časopis je da objavljivanje i pristup radu ne budu uslovljeni naplatom čitanja. Ukoliko časopis ne naplaćuje autorima naknadu za dostavljanje, obradu ili objavljivanje rada (submission fee, APC, page charge ili druge slične naknade), ta činjenica treba biti javno i nedvosmisleno navedena na web-stranici. DOAJ zahtijeva da sve autorske naknade budu jasno objavljene, a ukoliko ih nema, da se i to izričito navede.

Urednička odluka ne smije zavisiti od toga da li autor plaća naknadu ili ispunjava druge komercijalne kriterije.

14. Odgovornost autora za zakonitost sadržaja

Autor odgovara za to da sadržaj rada ne krši prava trećih lica, uključujući autorska prava, prava ličnosti, zaštitu podataka i druga relevantna prava. Posebna pažnja potrebna je pri objavljivanju sigurnosno osjetljivih podataka, fotografija, mapa, baza podataka i drugih materijala koji mogu biti zakonom zaštićeni.

15. Ispravke, povlačenje i izmjene licenciranog sadržaja

Činjenica da je rad objavljen pod otvorenom licencom ne sprečava časopis da radi zaštite integriteta naučnog zapisa objavi ispravku, uredničku bilješku ili obavijest o povlačenju rada, u skladu sa etičkom politikom časopisa.

Kada je rad povučen, originalni zapis se, u pravilu, ne briše iz arhive; jasno se označava status rada i razlog povlačenja. Ovo omogućava transparentno očuvanje bibliografskog i naučnog zapisa.

16. Važenje i izmjene politike

Ova Politika autorskih prava i otvorenog pristupa sastavni je dio uredničkih politika časopisa Sigurnosne studije / Security Studies. Uredništvo može izmijeniti politiku radi usklađivanja sa promjenama zakonodavstva, međunarodnih standarda otvorenog pristupa, zahtjeva indeksnih baza i dobre izdavačke prakse. Sve izmjene politike biće javno objavljene na web-stranici časopisa i primjenjivaće se prema jasno navedenom datumu stupanja na snagu.

17. Preporučena oznaka za objavljeni članak

Za svaki članak preporučuje se jasno istaknuti sljedeću oznaku neposredno uz bibliografske podatke i/ili na kraju članka:

© *Autor(i), [godina]. Objavljeno u časopisu Sigurnosne studije / Security Studies pod licencom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).*